

М.І. Комогорова

к.п.н., доцент кафедри іноземних мов

та методики навчання

Київський національний університет

ім. М.П.Драгоманова

МІЦНІСТЬ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ЯК ВИМОГА ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ

У сучасних умовах динамічного розвитку людства та науково-технічного прогресу особливо гостро актуалізується питання знань та їх ролі в житті кожної особистості окремо та суспільства в цілому. Тому перед нами постає проблема, яка визначається у забезпеченні міцності засвоєння знань студентів у процесі навчання.

У словникових тлумаченнях принцип міцності визначається як принцип, який передбачає таке засвоєння знань, умінь і навиків, коли вони стають надбанням школяра, тобто учень завжди може впевнено користуватися ними в навчально-практичних цілях [1, с. 429]. Психологи розглядають уміння, як етап оволодіння новим способом дій, який базується на правильному, влучному використанні знань у процесі вирішення навчальної труднощі, але рівня навички ще не досягнувши. Уміння передбачає початкове вираження форми засвоєння знань. В подальшому процесі практичного використання цього знання, воно набуває форми правильно виконуваної дії, яка регулюється знаннями, що засвоюються. Шляхом подальшого застосування знань в нових навчальних умовах відбувається перехід умінь у навички.

Досягнення принципу міцності засвоєння знань, умінь та навичок пов'язано з виділенням прийомів, які б спонукали школярів до довготривалого збереження знань, формування умінь та навиків у процесі навчання. Так, В.І.Лозова, спираючись на психологічні закономірності, пропонує наступні шляхи реалізації принципу міцності засвоєння знань,

умінь та навичок: забезпечення свідомості школярів у навчанні; поєднання принципу міцності з іншими принципами навчання; установка учнів на довготривале запам'ятовування навчального матеріалу; формування емоційного ставлення школярів до навчальної інформації; виділення головного; дозування навчального матеріалу за обсягом; активізація їх розумової діяльності; відпрацювання матеріалу шляхом повторення (узагальнення, систематизація, групування матеріалу за певними ознаками, конспектування тощо); систематичний контроль за результативністю процесу навчання [3, с. 242-243].

Одноставні з цією думкою і Т.О.Ільїна, І.Т.Огородников, В.М.Липкін, які, спираючись на фізіологічні основи запам'ятовування та повторення, називають шляхи реалізації принципу міцності засвоєння знань школярів: цільова установка школярів на запам'ятовування нового навчального матеріалу, звертаючи при цьому увагу учнів на найбільш суттєвіші питання теми; постійно діюча система повторень. Але вони наголошують на тому, що повторення має базуватися в першу чергу на мислення, а не на простому пригадуванні [4, с. 66 - 67].

Досить цікавими, на нашу думку, є прийоми запропоновані В.М.Галузяком, М.І.Сметанським, В.І.Шаховим, які на основі психологічних закономірностей пам'яті виділяють наступні шляхи, що сприяють міцному запам'ятовуванню: врахування обсягу навчального матеріалу, запобігання перевантаженню свідомості учнів надмірною кількістю нових фактів, що мають бути обов'язково ілюстровані відповідними прикладами; різноманітність способів викладу навчального матеріалу, що передбачає опору на різні види пам'яті: емоційну, словесну, зорову тощо, пов'язання матеріалу з життєвими прикладами і попереднім досвідом школяра; організація постійного повторення вивченого матеріалу, збагачуючи його чимось новим; логічне групування, що передбачає складання певних схем, планів, опорних пунктів з якими легко асоціюється весь зміст навчального матеріалу; структурування матеріалу, що визначає необхідність виділення

головних елементів матеріалу та фіксації зв'язків між ними; організація активного повторення, яке передбачає не просто механічне повторення сприйнятого матеріалу, а його відтворення з пам'яті; використання асоціативних зв'язків чи аналогій, що будуть сприяти відтворенню нового навчального матеріалу; застосування мнемоніки. Під цим поняттям вченні розуміють застосування спеціальних прийомів і стратегій, що будуть сприяти міцному запам'ятовуванні [2, с. 122 - 124].

Тож, з огляду на вище сказане, поняття «міцність знань» розуміється нами, як наявність відомостей чи інформації у певній сфері, які усвідомлено здобуті учнями у ході мотивованої педагогом їх активної самостійної творчої діяльності. Ці відомості чи інформація існують у вигляді певних структурних систем, що можуть бути застосовані школярами кожного разу, коли виникає така необхідність.

Усе це вимагає від вчителя активної педагогічної діяльності, високої методичної майстерності, знання закономірностей процесу навчання, його психологічних і методичних основ.

Література

1. Волкова Н. П. Педагогіка: [навч. посіб.] / Н. П. Волкова. – [2-е вид., перероб., доп.]- К.: Академвидав, 2007. - с. 318 - 319
2. Галузяк В. М. Педагогіка: [навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл.] / В.М.Галузяк, М.І.Сметанський, В.І.Шахов. - [3-е вид., перероб., доп.]. - Вінниця: Держ. картог. ф-ка, 2006. - с. 122 - 124
3. Лозова В. І. Теоретичні основи виховання і навчання: [навчальний посібник] / В. І. Лозова, Г. В. Троцько. - Харк. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – [23 - е вид., випр. і доп.]. - Харків: «ОВС», 2002. - с. 242-243
4. Педагогика школы: [учеб. пособие для пед.ин-тов]/ Г.И.Щукина, М.Г.Казахина, Т.К.Ахаян и др.- М.:Просвещение, 1977.- с. 301-303